

جوانان قلم

گاهنامه پژوهشی - آذر ۹۹



* چگونه بنویسم؟! *

* چگونه پژوهشگر شوم؟! *

* رهبری و انتظارات علمی - پژوهشی *

* مصاحبه با سرکار خانم زهره امیدی پور استاد و همکار واحد پژوهش *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲..... الہی نامہ

۳..... رہبری و انتظارات علمی - پژوهشی

۴..... تلنگر

۵..... مصاحبہ با سرکار خانم زہرہ امیدی پور

۸..... چگونہ بنویسم؟

۹..... چگونہ پژوهشگر شوم؟

۱۰..... نغز اخلاقی - علمی

۱۱..... ہویت طلبگی

۱۲..... دست نوشتہ های یک طلبہ

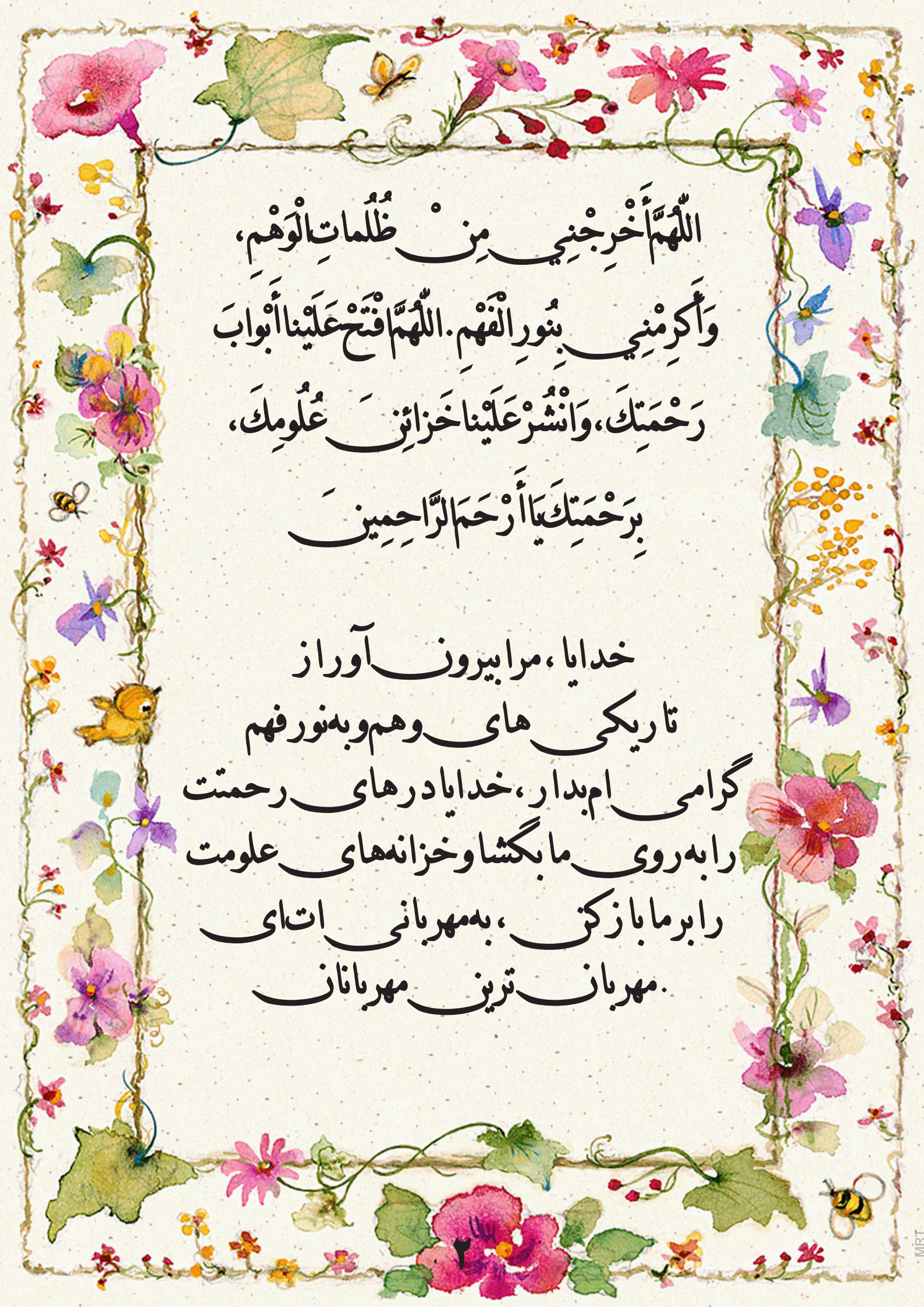
مدیر مسئول: زہرا مرادی اندیش

سر دبیر: زکیہ فیاضی

ہیئت تحریر: زکیہ فیاضی، شیمہ حمیداوی، سہیلا حسین نصاری، مائدہ یار شریفی

آدرس: آبادان، کوی کارگر، خیابان استاد یوم، جنب پل هوایی، مدرسہ علمیہ فاطمہ الزہرا (سلام اللہ علیہا)

فہرست مطالب



اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ لَوْهَمِ،
وَأَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ. اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ
رَحْمَتِكَ، وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ،
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

خدایا، مرا بیرون آواز
تاریکی های وهم و به نور فهم
گرامی امبدار، خدایا درهای رحمت
را به روی ما بگشا و خزانهای علمت
را بر ما باز کن، به مهربانی ات ای
مهربان ترین مهربانان

رهبری و انتظارات علمی - پژوهشی

مصرف کننده :

ما مصرف کننده شده ایم. حوزه، نمی تواند مصرف کننده باشد. حوزه علمیه، یک کارخانه عظیم انسانی است که باید دایم تولید کند. حوزه باید کتاب و آدم و عالم و متدین و فکر و حرف تازه تولید کند. حرف تازه که تمام نشده است. ما خودمان همیشه با همدیگر که حرف می زنیم می گوییم هر وقت به قرآن مراجعه میکنیم، چیز جدیدی پیدا می کنیم.

بعضی ها نگویند که هرچه حرف تازه است، در دین وجود دارد؛ دیگر چه حرف تازه ای می خواهید؟ بله ما همان دین را درست نشناختیم. حرفهای تازه دین را باید در بیاوریم. یک عمر می توان سخن از زلف یار گفت این طور نیست که همه حرف های دین، همین چهار کلمه حرفی است که من و شما در منبر هایمان یا در کتاب علمیمان یا در کتاب تبلیغیمان یا در رساله مان بیان کرده ایم. نخیر، بیش از اینهاست. شما جلو برو، خدا به تو حرف جدید خواهد داد. بنابراین حرف تازه زیاد است.

ما بایستی مسائل اقتصادی و نظامی و سیاست خارجی و ارتباطات اخلاقی مان را از دین در بیاوریم. خیلی از مسائل فردی مان را باید بازنگری کنیم، تعارف که نداریم.

(۱۳۶۷/۰۶/۱۰ در دیدار با طلاب و روحانیون مشهد)

جایگاه محققین حوزوی

ای بسا، کسی که مرجع تقلید، یا عالم بزرگ شهری است، کارهای جنبی و مردمی و سیاسی دارد و همه آنچه که در ذهن و عمل دارد، لزوماً با آن محقق که فقط برای پیشبرد علم در حوزه نشسته، تا اگر ما یک مشکل علمی پیدا کنیم، به او بدهیم، تا گاه و ماهی تحقیق کند و فراورده خودش را در اختیار حوزه علمی بگذارد، برابر نیست.

(۱۳۷۲/۰۶/۲۱ در آغاز درس خارج فقه)

حاضر یراق

طلبه جوان و روحانی، باید پرکار و پرتلاش باشد از کار، خسته نشود. اندکی احساس خستگی و میل به راحت طلبی، کار را خراب خواهد کرد؛ باید خستگی ناپذیر باشید.

... عامل عمده پیشرفت علمی غرب و اروپا، استعداد بالای آنها نبود، استعداد آنها فوق العاده گی نداشت؛ سابقه مدنیت آنها نبود. آنها مدنیت دیرین و سابقه داری نداشتند؛ مذهب و تفکر تشویق کننده به علم و دانش نبود، آنها چنین مذهبی نداشتند وجود آزادی اجتماعی نبود آنها دچار حکومت های بسیار بسیار خشن و دیکتاتوری بودند. یک عامل داشت ... و آن، عبارت از تلاش، خسته نشدن از کار، پرکاری، نشاط کار داشتن، حاضر یراق بودن برای همه کارها به دنبال استفهام و کنجکاوی خود حرکت کردن بود. همه باید روحیه دنبال گیری و کنجکاوی داشته باشند. من به طلبه های جوان توصیه می کنم، دنبال کار را بگیرید و خسته نشوید. هر کاری را که شروع می کنید، تا نهایت آن کار بروید و احساس کسالت و ملامت نکنید.

(۱۳۶۶/۱۱/۱۲ در مراسم عمامه گذاری مدرسه علمیه مجد)



تلنگر

اسرار خاص نویسندگی

مهدی پیشوایی

نویسندگی مانند بسیاری از فنون دیگر، بلکه بیش از هر کار دیگری تمرین لازم دارد. هیچ نوازنده یا نقاشی یا مکانیک اتومبیل با خواندن کتاب‌هایی که در قلمرو این فنون نگارش یافته؟ و نوازنده و نقاش و مکانیک نشده است. نویسندگی نیز چنین است. تنها با خواندن کتاب‌های آیین نگارش و آداب نویسندگی، امکان نویسندگی برای کسی فراهم نمی‌شود. از این رو باید حتی الامکان، هر روز و هر شب نوشت و از انتقاد دیگران نهراسید. یکی از نویسندگان بزرگ فرانسه، درباره « بالزاک » می‌گوید: « بالزاک » صفا را سیاه کرد تا به بالزاک دست یافت. یعنی آنقدر در نویسندگی کار کرد تا خودش را به صورت نویسنده صاحب شخصیت و اسلوب خاصی شناخت. نوشتن یک اثر، مستلزم فراگرفتن اسرار خاص آن است و استادی در این حرفه نیز جز با تمرین نویسندگی نصیب کسی نمی‌شود. کسانی که در این راه به کار و کوشش برخاسته‌اند، بسیار کم دیده شده است که در مراحل ابتدایی بتوانند شاهد کامیابی را در آغوش گیرند و کسانی که پختگی و مهارت ایشان با اولین اثر آنان به ثبوت رسیده، باید قبول کرد که در کار خویش مبتدی نبوده‌اند؛ به طوری که اگر در احوال اینگونه اشخاص دقیق شویم، متوجه خواهیم شد که روزان و شبان، متوالی و دراز در خلوت اتاق کار خویش، دست به کار نوشتن بوده‌اند، یا اینکه از خرمن استادان این فن خوشه چینی کرده و در رموز و اسرار کارشان دقیق شده‌اند.

نویسندگی موفق در حوزه

ابوالقاسم حسینی (ژرفا)

در روزگار ما، تولیدات ادبی، حوزه بیشتر در دایره تقلید سرگردانند، هم از حیث زبان و هم از حیث نگاه. این گونه زبانی نمی‌تواند با بسیاری از مخاطبان ارتباط جدی برقرار کند و گاه مشحون است تاثرات حوزه‌ای است. از لحاظ نگاه نیز درجه دید بیشینه حوزویان محدود و تنگ است. به همین دلیل، کارهای موفق ادبی و هنری حوزه نیز غالباً در حصار تکرار اسیرند و کمتر می‌توان ابداع و نوآوری را در آنها دید. مقصود از این سخن، هرگز در افتادن در دام فرا پست مدرنیته و زدن حرف‌های کهکشانی و به هم بافتن خیالات دشوار فهم نیست. مراد این است که زبان هنرمندان حوزه به زبان مردم بسیار نزدیک شود، اما با رعایت شأن و قدر و قواره ادبی و هنری. به عبارت رساتر، هنر حوزه درختی است که هم باید ریشه در باورهای اصیل و افکار نیرومند و متین داشته باشد و هم شاخ و برگشت در فضای آزاد و رهایی قابل دیدن و در خور میوه چیدن و سایه گرفتن گسترده شده باشد.

شکوفایی قلم

جواد محدثی

این سوال که «چه باید کرد، تا استعداد نویسندگی شکوفا شود؟» در ذهن خیلی‌ها هست. یکی از این «چه باید کرد» ها آموختن شیوه و روش از صاحبان قلم است؛ یعنی متواضعانه پای درس استاد نشستن و فرا گرفتن و به کار بستن. هر استادی، زمانی شاگرد بوده است و هر پدری، فرزند. شاگردانی زودتر به «مرتب» استادی رسیده‌اند که شاگرد خوبی بوده و حق دانش و استاد را شناخته و به کار بسته‌اند و متواضعانه به فراگرفتن فنون و زدودن کاستی‌ها پرداخته‌اند.

اگر دوست دارید «بوستان ادب» شما زودتر به برگ و بار بنشیند و محصول باغ اندیشه شما از آفت‌ها به دور باشد، باید باغبان بر سرزمین و مزرعه بیاورید، تا روش «بذر پاشی» و «آبیاری» و «برداشت محصول» را یادتان دهد. گیاهان خودرو، اغلب به بهره‌دهی مطلوب نمی‌رسند. حراست و مراقبت لازم است، تا گلزاری معطر و چشم‌نواز و روح‌پرور پدید آید. آنان که می‌خواهند گام در این راه نهند، باید پخته‌تر، اساسی‌تر و جدی‌تر وارد کار شوند و تمرین و تجربه کنند و کار قلمی را «کار» به حساب آورند.

آغازگران یک راه، تا در محضر «راه‌رفتگان مجرب» زانو نزنند و با فروتنی آغوش آموزش و تعلم به روی استاد نگشایند، امید توفیق، کمتر است. این است که رمز و راز شکوفایی استعداد های قلمی و ذوق‌های ادبی.

افتادگی آموز اگر طالب فیضی

هرگز نخورد آب زمینی که بلند است



گفتگو با سرکار خانم زهره امیدی پور استاد و همکار پژوهش حوزه



تهیه و تنظیم: زکیه فیاضی

پژوهشگران زحمت کشیده و در حیطه علوم انسانی. این کار طلاب را آسان تر می کند.

۲. چگونه باید کیفیت فعالیت های علمی و پژوهشی طلاب را بالا برد؟

قطعا کیفیت تحقیق به چند عنصر نیاز دارد. ولی دو عنصر اصلی و به اصطلاح مبنا (۱) آموزش های تخصصی در حیطه پژوهش (۲) تمرین (یا در اصطلاح دست ورزی)

طلبه گاهی فقط آموزش دریافت می کند ولی آن دریافت ها را نمی تواند در حیطه عمل نشان دهد یعنی باز خورد برای استاد ندارد، در پایه های مختلف موضوعات پژوهشی تقسیم شده و در حال آموزش به طلاب می باشیم ولی باز خوردی که طلبه به ما می دهد دلپذیر نمی باشد، یعنی به سمتی نمی رود که طلبه یک پژوهش تخصصی داشته باشد.

از دهه هشتاد خیلی مایل بودم و به طلاب می گفتم از ابتدای ورود به حوزه (پایه اول) سطح علاقه تان را به موضوعات مختلف بسنجید که در همان زمینه کار تحقیقی و بررسی های مطالعاتی بیشتر داشته باشید. وقتی کسی حداقل از پایه دوم بداند چه مسیری را دوست دارد ادامه بدهد قطعا در پایه پنجم و سطوح بالاتر، میداند زمینه علاقه مندی و انگیزه و پاسخ سوالاتش را در کدام مسیر است. حتی می تواند در مطالعات جنبی به طلبه کمک نماید.

بنابراین عقیده شخصی بنده این است که آموزش باید باز خورد داشته باشد یعنی معاونت پژوهش علاوه بر اینکه

در کل معتقدم حوزه ها و طلاب وظیفه استراتژیک خودشان در تربیت جامعه را خوب انجام ندادند دست کم برای نسل سوم و چهارم انقلاب، خیلی جای کار هست. وقتی هفته پژوهش را به نام جنبش علمی نامگذاری می کنند در واقع این یک نماد است که اهمیت و اولویت این موضوع را در این برهه نشان دهند.

وگرنه کار تحقیقی و پژوهشی خصوصا برای طلاب در حیطه علوم انسانی و به روز و پاسخ دادن به روزه سوالات جدید مردم در حیطه های مختلف علوم انسانی از قبیل فرهنگ ادبیات اصول فلسفه تفسیر احکام و تنظیم این مباحث که برای عوام قابل باشد این یک امر مهمی است که باید به این امور از بعد از پیروزی انقلاب استفاده اسلامی پرداخته میشد خصوصا بعد از پایان دفاع مقدس (دهه هفتاد).

نیروها آن زمان کمتر و تخصص ها کمتر بود. اما از دهه هشتاد تا کنون تخصص ها افزایش یافته، کیفیت آموزش بالا رفته، منابع بسیاری در دسترس است و با اهمیتی که الان طلاب به زبان های خارجی میدهند منابع خارجی بسیاری هم قابل استفاده است.

نرم افزار های جدیدی که

۱. با عرض سلام و آرزوی سلامتی و تبریک به مناسبت هفته پژوهش، تشکر از اینکه وقت گرانبهای خودتان را در اختیار ما قرار دادید.

همانگونه که مستحضر هستید شعار محوری هفته پژوهش امسال (جنبش علمی) می باشد. لطفا مختصری در اینباره توضیحی ارائه بفرمایید.

با توجه به نیاز جامعه امروز کشورمان و طبق فرمایشات امام خامنه ای، رشد علم و فناوری در کشور ما ۱۳ برابر جهان غرب است، این سرعت حرکت و درصد رشد علمی، کم نیست. باید دید طلاب در چند درصد این رشد سهیم هستند؟

در کشورهای غربی، حتی فیلم ها و انیمیشن های آنها، بر اساس تفکر و فلسفه اعتقادی اندیشمندانشان ساخته میشود.

ما چقدر توانستیم اندیشه ها و تفکرات ناب و روشن اسلام شیعه را در جامعه خودمان تزریق کنیم.

کار یک اندیش پژوه متخصص دین و الهیات ارائه راهکارهای عملی دین متناسب با جامعه است. هویت سازی برای جوانانشان، امید بخشی به ملت و تربیت جامعه برای تشکیل حکومت جهانی اسلام.

باید دید چقدر پتانسیل در حوزه ها برای این امر وجود دارد که استفاده نشده است. آن بخشی هم که خوب استفاده شده است، درست در جامعه منتشر نشده، تحقیقات و پایان نامه های مفیدی در بعضی حوزه ها در حال خاک خوردن می باشد، در صورتی که قابل نشر و استفاده در جامعه است.

گفتگو با سرکار خانم زهره امیدی پور استاد و همکار پژوهش حوزه



تهیه و تنظیم: زکیه فیاضی

اینگونه است که ما بتوانیم علوم گذشتگان را بگیریم و به حدی از مطالعه و تقوای علمی و قلبی رسیده باشیم که بتوانیم با فرمایشات قرآن کریم و اهل بیت - علیهم السلام - تطبیق بدهیم و فهم جدیدی که متناسب و موافق با آیات و روایات باشد بتوانیم به دست بیاوریم.

بررسی دیدگاه های قدیمی (دانشمندان، علمای علم اخلاق، علمای عرفان و فلسفه و اصول و...) دست ما در علوم انسانی بسته نیست. بررسی این دیدگاه ها و استخراج دیدگاه های جدید و دیدگاههای پنهان (مثلا در قدیم معتقد بودند دجال آخرالزمان یک شخص است اما با رشد علمی طلاب در رشته های حدیث و کلام و سیاست و عرفان در دهه های اخیر به این نتیجه رسیده اند که دجال در واقع یک جریان است و شخص نیست. چرا؟ چون روایات را در کنار یکدیگر نهاده و با وقایع امروز بررسی نموده و به این نتیجه رسیده اند که مفاهیم برای امروز بیان شده اند)

قرآن کهنگی ندارد و دین منسوخ نیست روز به روز تازه تر می شود و روز به روز علوم بیشتری از آن استخراج می شود. اگر ما توانمند نیستیم و احیانا تنبلی می کنیم، مشکل از ماست نه از قرآن و احادیث. البته با توجه به علم حدیث شناسی که حدیث صحیح و حدیث ضعیف باید مشخص شود.

تولید علم یعنی بررسی منابع کهن دینی و علوم انسانی (چه قرآن و احادیث و چه کتب دانشمندان و فقها قدیمی در هر رشته ای) هضم این مطالب و تطبیق

انسانی کارآیی نمی بینند و گمان می کنند که محفوظات است. اما اگر واقعا کارآیی و گره گشایی از یک سوال ذهنی، از یک مشکل انسانی، ایجاد دیدگاه ها، فلسفه، اندیشه ورزی (این دیدگاه هایی که به ساختار جامعه و هویت بخشی کمک می کند) یا پیگیری برخی احکام که اکنون جدید هستند مانند بازارهای مالی، احکام بورس و سهام، احکام حضور در سایت های شرط بندی، احکام استفاده از نت ورگینگ و... یا در زمینه تفسیری: بیان تفسیر با توجه به نیازهای جامعه؛ مثل بحث ارث، قضا، ازدواج، عدالت و... و یا بحث های مانند فلسفه انقلاب اسلامی و... نمونه های متفاوت اولویت و مدنظر باشد نیاز هست که این موضوعات تبیین شوند.

۴. چگونه می توان به تولید علم پرداخت؟

تولید یعنی یک چیز را به وجود آوردن (چیزی که وجود ندارد و به وجود می آید) مانند واکسن کرونا که همه کشورها به دنبال تولید و دست یابی به آن هستند بازارهای مالی و بهداشت کشورشان اولویت پیدا می کند. تولید علم نیز همینگونه است.

در علوم انسانی برای طلاب به

دوره های آموزش برگزار می نماید، این آموزش ها باید به صورت کارگاهی باشد و در آنها دست ورزی اولویت داشته باشد و اینکه همراه آموزش اشتباهات تمرین و تکالیف طلاب گوشزد شود، این در یادگیری بسیار مهم است.

۳. شاخص اصلی در موفقیت طلاب در عرصه پژوهش چیست و چگونه می توان آن را عملی نمود؟

مدارک و اسنادی که نشان دهنده این است که یک طلبه دوره ای را گذرانده یا کارهایی انجام داده است گرچه مفید هستند، اما زمانی کارآیی دارند که در عرصه واقعی زندگی مفید باشند. توصیه همیشگی بنده این بوده است که برای اینکه تحقیق موفقی داشته باشید موضوعاتی را انتخاب کنید که دغدغه گروه یا جامعه است.

گاهی ما در سطح ۲ می خواهیم مقاله ای بنویسیم دغدغه های عموم مدنظر ماست. گاهی دغدغه های بومی شهر و محله، طایفه، زبان خودمان. اینها بهتر می توانند مشکلات را برطرف نمایند و پاسخشان مفید است.

گاهی دغدغه های گروه، تخصصی دارد بررسی می کند مثلا در سطح ۳ که مسائل تخصصی اند، موضوعات اغلب تخصصی هستند، اما همانطوری که آقای قرائتی (حفظه الله) معتقدند که علم باید مفید و کاربردی در زندگی باشد شاید به همین دلیل است که علوم انسانی در کشور ما زیاد پیشرفت نکرده است و بیشتر علوم تجربی پیشرفت کرده اند چون مردم در علوم

گفتگو با سرکار خانم زهره امیدی پور استاد و همکار پژوهش حوزه



تهیه و تنظیم: زکيه فیاضی

عشق تحقیق نمود. اگر این شکلی باشد هر کاری که انجام دهیم ملکه ذهنمان می شود. از باب اینکه نمره ای کسب کنیم این مفید نیست. اغلب می بینم طلبه در عرض یک الی دو هفته و یا حتی الی ۴ روز تحقیق می نویسند و تحویل می دهد، این کار مفیدی نیست. این کار کپی، تقلید و نسخه برداری است.

این کار اتلاف وقت و انرژی و حرام کردن امکانات آقا امام عصر (عجل الله تعالی فرجه) است.

بعضی گمان می کنند منظور از تحقیق نوشته های طولانی است. گاهی تحقیق می تواند ۱ الی ۲ صفحه باشد، طلبه یک جای درس را متوجه نمی شود و یا حتی جایی از قرآن را هنگام تلاوت متوجه نمی شود می تواند در رابطه با همان موضوع مجهول از منابع معتبر مطلب بگیرد.

مثلا برای حفظ آیات قرآن، در رابطه با روش های نوین حفظ جستجویی میکند این نیز یک تحقیق علمی است. یا کسی می خواهد در رابطه با یک حکم شرعی مستندات آن حکم را پیدا کند این نیز یک تحقیق است.

تحقیق همیشه حجیم نیست. کیفیت در پژوهش حرف اول را می زند.

ضمن تشکر از وقتی که در اختیار ما قرار دادید، در پایان اگر صحبت خاصی دارید، بفرمایید.

ان شاءالله خداوند همگی ما را عاقبت به خیر بفرماید و در مسیر رضایت امام زمان - علیه السلام - زندگی کنیم .
والحمدلله رب العالمین

با امور امروز و بیان نکات جدید گاهی نظرات جدید و گاهی نظراتی که پنهان بوده اند از چشم قدما، چون اطلاعات جدید نداشته اند و اکنون واضح شده اند برای ما، این امور را بیان نماییم. نقاط پنهان دین و وانهاده شده. در هر عصری آن چیزی که برای مردم آن زمان جذاب بوده است علم بیشتر به آن پرداخته است مثلا در بعضی از زمان ها به شعر و یا در برخی زمان ها به سفرنامه خیلی پرداخته شده است. امروز که تمام علوم تخصصی شده است، زمانی که در قرآن و احادیث و سخنان بزرگان کنکاش نماییم قطعاً با توجه به وضعیت کنونی به مطالب جدیدی می رسیم گاهی با بررسی منابع اهل سنت و شیعه ممکن است برخی اختلافات و سوء تفاهم ها رفع شوند. ممکن است برخی حقایق به صورت کامل و زیبا اثبات شود. کاری که در حال حاضر توسط بسیاری از محققین در حال انجام است.

این وظیفه طلاب است و این کار باید حتماً انجام شود این تولید علم است.

۵. توصیه سرکار عالی به طلاب درباره کار تحقیقی و نویسندگی چیست؟

بنده شخص خاصی نیستم که به طلاب توصیه کنم چون بنده هم نیازمند به شنیدن هستم اما با توجه به تجاربی که دارم معتقد هستم باید برای تحقیق زمان گذاشت از دل و جان باشد. انگیزه داشته باشد. سوال واقعا در ذهن موجود باشد. موضوع مفید و مناسب باشد و با

چگونه بنویسم؟

بخوان و بنویس! هیچ راه دیگری برای بهتر نوشتن نیست!

(۱) آگاهی های تخصصی

این نوع آگاهی نویسنده را از ورطه تکرار و تقلید می رهاند و قوی ترین انگیزه ها را برای نوشتن فراهم می آورد. شک نکنید که اگر کسی سخنی بکر و تازه داشته باشد نمی تواند قلمش را بیکار در گوشه ای رها کند. صاحب قلم پیشتر و بیشتر باید صاحب نظر باشد. آن که سخنی برای گفتن ندارد، انگیزه چندانی هم برای نوشتن ندارد، این بی انگیزگی همه راه ها را به سوی نویسندگی برتر می بندد. بازگویی گفته ها و نوشته های دیگران هم دردی را دوا نمی کند. دست کم باید ثلثی از هر نوشته حاوی نکته ها یا نظریه های بکر باشد تا قلم در دست بی تابی کند و برای رقصیدن بر روی کاغذ لحظه ها را بشمارد. اگر در نوشتن کاهلیم و شب و روزمان را با کاغذ و قلم نمی گذرد، شاید از آن رو است که معرفت نو از درون ما را به جلوه گری نهیب نمی زند. از پیش گفته اند که «پری رو تاب مستوری ندارد پری رویان معرفت، سینه صاحب خود را می شکافند و از ریسمان قلم بر صفحه کاغذ می نشینند.

(۲) آگاهی های عمومی

نویسندگان علاوه بر تخصص و صاحب نظری در یکی از رشته های علمی، باید به سایر شاخه های علوم همگن هم سرک کشیده یا سری زده باشند. بی خبری محض از دیگر حوزه های علمی و نا آشنایی با علوم روز، قلم را خشک و خالی از هیجان می کند. غنای واژگانی و مهارت در ساختن جمله های متنوع و با حال و هوای متفاوت و مانند آنها از دیگر عایدات پرخوانی و آگاهی های گسترده است.

(۳) آگاهی های زبان شناختی

نسبت میان قلم و زبان از نوع نسبت کالبد و جان است. برای دستیابی به این گونه آگاهی ها دو راه مجرب و هموار پیشرو است؛ نخست: مطالعات ادبی و مرور آیین نامه های دستوری و بلاغی، دوم: گشت و گذار در متون برجسته و شاهکارهای زبانی یا ادبی. راه نخست بیشتر مناسب حال کسانی است که مایل به تحصیل و قلم زنی در یکی از مباحث ادبی هستند. اما انس با شاهکارهای ادب فارسی و خواندن آثار شیوای برخی فارسی نویسان ماهر و خوش ذوق می تواند در برنامه هر طالب علمی باشد.

از این میان مطالعه روزانه «شعر» برای هر اثر آفرینی که دستی به قلم دارد بسیار مفید و راهگشا است. خواندن شعر یا هر متنی که ماهرانه و زیبا نگارش یافته است، از راه پنهان و ناخودآگاه انبوهی از توانمندی های ادبی و زبانی را به قلم ما تزریق می کند و پس از مدتی بی آنکه خود بدانیم، به مهارت هایی دست می یابیم که دست یابی مستقیم و خود آگاه به آنها برای ما دشوار بود.

رضا بابایی . مسئول انجمن قلم حوزه

چگونه پژوهشگر شوم؟!

با خودتان روبرو شوید!

گاهی بایستید و با دقت به نشانه‌ها و نغمه‌های درونیتان گوش دهید. شاید بهترین راه شناختن و شناساندن هوشمندی‌های تان آن باشد که به رفتار و احساسات خود در دوره‌ای از زمان توجه نمایید. فرصتی برای تجزیه و تحلیل خودتان بگذارید و در این راه بکوشید و وقت به بگذارید. به درون خود بنگرید و سعی کنید نیرومندترین استعدادهایتان را شناسایی کنید و با تمرین و یادگیری آنها را نیرومند تر کنید.

گذشته خود را دوباره مرور کنید!

یک راه مطمئن برای شناسایی بزرگترین توانمندی نهفته شما برگشتن یک گام به گذشته و اندیشیدن بر روی فعالیت‌ها و کارهای انجام شده است. یک گام به عقب برگردید. بیندیشید که چه فعالیتی را با شتاب و بی‌دردسر انجام داده‌اید و گامهای آن را با کمترین تجربه به آسانی برداشته‌اید. اگر چنین فعالیتی را به خاطر آوردید تکرار آن یا نمونه‌های آن را در ماه‌های بعد پیگیری نمایید و به خاطر آورید در گذر زمان به هوشمندی برتر خود آگاه می‌شوید و می‌توانید با پالایش و پرورش آن به سوی یک توانمندی شایسته و نیرومند گام بردارید.

توانمندی عکس فوری نیست

توانمندی یکباره خود را به طور کامل ظاهر نمی‌کند. توانمندی هر فرد از مواد خام ویژه‌ای آفریده شده است که عبارتند از: استعداد و هوشمندی، آگاهی‌ها، و مهارت‌ها. بخشی از این مواد همچون آگاهی و مهارت، آموختنی هستند و با تمرین به دست می‌آیند که این امر نیز مستلزم صرف زمان و هزینه است.

نقطه تمرکز خود را دگرگون کنید!

نقطه تمرکز خود را دگرگون سازید و از مشغول شدن افراطی به کم و کاستی‌های خود اجتناب ورزید. سعی کنید بیشتر در پی کشف استعدادها و هوشمندی‌های خود باشید و با سرمایه‌گذاری بر روی آنها خود را به برتری و موفقیت برسانید، چرا که برترین منطقه رشد هر فرد، در توانمندی‌های برتر او نهفته است. باید تولیدکننده باشیم



نغز اخلاقی - علمی

لباسی بر تن باجان ۱۴

در زمان حضرت سلیمان (علیه السلام) شخصی متلبس به لباس مقدسی، به وسیله سنگ یا چوب ضربه‌ای به حیوانی زد و پایش را شکست.

آن حیوان نزد حضرت سلیمان علیه السلام رفت و شکایت کرد. حضرت سلیمان (علیه السلام) او را خواست و گفت: چرا ظلم کردی؟ آن شخص پشیمان شد و استغفار کرد و عذرخواهی نمود.

حیوان گفت: دیدم لباس مقدسی بر تن دارد و باید انسان خوبی باشد، بنابراین به او اعتماد کردم و از روبرویش حرکت کردم؛ و الا اگر انسانی بود که ظاهر این چنینی نداشت، از فاصله دور با سرعت رد میشدم. پگاه حوزه، شماره ۱۴، مصاحبه با آیت الله دیباجی

اعمی مذهب

حاج شیخ عبدالکریم می‌فرمودند: طلبه باید «اعمی مذهب» (بی تکلف و ساده زیست) باشد. عالم طلبگی اینطور نیست که از در و دیوار، ملایقات پیدا شود و زندگانی و امرار معاش به خوشی اداره شود. یک وقت می شود که زندگی سخت و تنگ می شود. باید بر سختی ها مقاومت کرد و تقییدات را از بین برد.

طلبه باید «اعمی مسلک» باشد «لا بشرط» باشد. اگر در فکر این باشد که لباسم چطور باشد، منزلم چطور باشد و ... کارش لنگ است. باید «اعمی» باشد؛ هر پیشامدی که شد نباید درسش را ول کند هر چه می‌خواهد باشد.

معلم حوزه، شماره ۱۲، مصاحبه با آیت الله العظمی اراکی (رحمة الله علیه)

مباحث

از حاج کریم، خادم روضه مطهره نقل شده که شبی شیخ یوسف بحرانی و وحید بهبهانی را دیدم که داخل حرم گفت‌وگو می‌کردند. چون وقت بستن درهای حرم فرارسید، بحث خود را در رواق ادامه دادند. چون وقت بستن درهای رواق شد بحث خود را در صحن پی گرفتند. شب به پایان آمد، از صحن بیرون رفتند و پشت در گفت و گو را ادامه دادند.

به خانه رفتیم و صبح نزدیک طلوع فجر به حرم آمدم آن دو هنوز به گفت و گو مشغول بودند. نزدیکتر رفتیم؛ دیدم از دیشب به همان صورت ایستاده‌اند و بحث می‌کنند!

شیخ یوسف برای نماز به حرم رفت و وحید بهبهانی به صحن آمد و عبا را زیر پا پهن کرد و به نماز ایستاد. شیخ عباس قمی، الفوائد الرضویه، شرح حال وحید بهبهانی

من پسر خاله خدا نیستم!

وقتی از علامه محمد تقی جعفری (رحمت الله علیه) درباره علت موفقیتش سوال کردند، گفت... دو علت دارد: یکی اختیاری و یکی غیر اختیاری. عنصر اختیاری در واقع همان ذوق و عشقی است که خداوند در من نسبت به دانش قرارداد؛ البته من پسر خاله خدا نیستم، بلکه این عنصر در افراد دیگری هم هست... در هر زمینه‌ای که مطالعه می‌کردم، می‌دیدم علاقه دارم. دلیل علمی مسئله هم این است که، هر یک از علوم، بعدی از حقیقت را نشان می‌دهند و انسان هم، جویای کشف حقیقت است.

عنصر دیگر پشتکار است. استعداد و نبوغ اگرچه مهم است ولی نباید به آنها اعتماد کرد. سالها پیش که در نجف بودیم، فرق ما و طلبه های عرب این بود که آنها پشتکار عجیبی داشتند و ما استعداد فراوان! خلاصه باید کرد؛ کار، کار! به استعداد نمی‌توان زیاد تکیه کرد.

فروغ اندیشه، گذری بر زندگانی علامه محمد تقی جعفری؛ نوشته لاجیمی

هویت طلبگی

آیت الله جوادی آملی:

طلاب و روحانیون باید از مسائل روز آگاه باشند و زبان دشمنان و راه دفاع از اسلام را بشناسند. شما نمی‌توانید در فضای بسته درس بخوانید، اما در فضای باز رسالت خود را انجام دهید. زیرا طلبه مدار بسته، مدار بسته هم زندگی خواهد.

محمدرضا حکیمی:

عالم دین باید در همه مرزهای فکری و اعتقادی عصر خود و جامعه خود حضور داشته باشد تا هر جا رخنه ای افتاد، خللی واقع شد، دشمنی جمله کرد، به جبران و مقابله برخیزد... برخی کسان از زمانی که در آن زندگی می‌کنند غایبند و در آن حضور ندارند و این گونه کسان با کمال تأسف بسیارند به ویژه در میان تحصیل کردگان حوزه‌ای و فقه و اصول خوانندگان دوره ای.

... باری اگر روحانیت مدعی مرزبانی فکری و شعوری است باید نخستین مرزها را بشناسد، مسائل جهان نو را بفهمد و سپس نقاط کور مرزهای فرهنگی و اجتماعی را به وسیله کتاب های قوی و غنی مذهبی با سبکی متین و نثری جذاب روشن کند.

آیت الله مصباح یزدی کتاب مباحثی درباره حوزه:

برخی معتقدند که روحانیت در جامعه لازم نیست؛ چون برخی کارها مثل نماز جماعت و عزا و عروسی از دیگران نیز بر می آید. ولی نمی دانند که روحانی وظیفه بزرگ حفظ اسلام را دارد. یعنی باید آن را بشناسد و بشناساند. چون اگر کسی متکفل این فضا نباشد، کم کم اسلام از جامعه رخت بر می بندد...

اگر روحانی بخواهد در جامعه مسئولیت خود را درست انجام دهد، باید شرایط زیر را داشته باشد:

الف) شناخت کافی از اسلام - ب) صلاحیت اخلاقی و تقوا - ج) آشنایی با وضع زمان و نیازهای جامعه و عوامل مخربی که در داخل و خارج از جامعه بر ضد اسلام فعالیت می کنند .

آیت الله شهید بهشتی:

روحانی یک عالم دینی است که در راه تزکیه و تعلیم و تلاوت و فراخواندن آیات خدا بر مردم می کوشد و در حقیقت کار پیامبران را ادامه می دهد.

«هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه» روحانی مسئولیت تلاوت آیات خدا بر مردم، تزکیه مردم، دادن آموزش اسلامی به مردم و نشان دادن راه زندگی سالم و سعادت آفرین به مردم را بر پایه تعالیم خود را بر عهده گرفته است. ایفای این مسئولیت خطیر و سازنده به وسیله روحانی ایجاب می کند که روحانی خودش اهل علم باشد، خودش درباره قرآن و اسلام درس بخواند، مطالعاتی داشته باشد، کتاب و سنت را بفهمد و چون می خواهد دیگران را تزکیه کند، اول باید خودش را تزکیه کند، در راه تقوا باشد، خود را بسازد، عادل و با تقوا و خداترسی و دارای مکارم اخلاق باشد.

و چون ساختن مردم و یاد دادن به مردم علاوه بر آگاهی به اسلام، قرآن، سنت و سیره پیغمبر و عترت سلام الله علیهم اجمعین نیاز دارد به اینکه آدم خود مردم و زمان خودش را هم درک کند، ما تا زمان خودمان را نشناسیم، تا محیط خودمان را نشناسیم، تا مردم خودمان را نشناسیم، نمی توانیم مردم را در راه اسلام دعوت کنیم و آموزش بدهیم و بسازیم. پس باید محیط و زمانش را هم درک کنیم.

دست نوشته یک طلبه

آدم ها هیچ وقت نمی توانستند در معنای یک کلمه با هم به توافق برسند. هرکس هر واژه را هرطور منطقی می پذیرفت تصور می کرد تا اینکه شبی آتشی در دل آسمان شعله کشید و بعد از آن بود که آدم های کشورم، نه... ، آدم های کل دنیا، فهمیدند مدت هاست بی آنکه بدانند در تفسیر واژه ی قدرت به یک نقطه واحد رسیده اند.

مدت ها بود که قدرت را هم رنگ لباس خاکی مردی تصور می کردیم که روی صندلی پلاستیکی شکسته ای، بی هیاهو طراح توفان ها بود.

شاید اگر قدرت بعد جسمی داشت و می شد در چهارچوب یک عکس به تصویرش کشید، در برابر همان صندلی شکسته او را ذلیلانه و تحقیر شده می دیدیم...

اما حیف که چهارچوب دنیا برای به تصویر کشیدن این همه بزرگی کوچک بود.

شیما حمیداوی

مفتاح العلم فی القراء

متی آخر مره قرأت فیها کتاباً ومقاله أومجله؟ هل

تختصر قرائتک الیومیه عبر وسایل التواصل الإجتماعی ای

الفسبوك أوالتویتر؟

إن الله سبحانه وتعالی انزل الكتاب وجعله نوراً یهدی به الخلق فالله سبحانه وتعالی قال لنبيه اقرأ وعلم امتك القراء بسم الله الرحمن الرحيم (اقرأ باسم ربك الذي خلق) وأیضا جاء ت آیات عدیده علی اهیه العلم.

اذا كانت القراءن اساسیات حیاتک الیومیه فأنت تتقدم الی انجاز کبیر فی حیاتک لانک تنشط عقلک وتغذیه فبالاستمرار تری تغیر حیاتک وتنظر للامور بمنظار اخر

فالقراء تساعد علی تعلیم الفرد المهارات وکیفیه التعامل مع الاخرین والابداع والاكتشاف المواهب وایضا تفید الادباء والشعراء

فتریح الاعصاب وتقوی التركيز فینمو العقل ویقربه الی الله وتنفتح له ابواب المعرفه خصوصاً اذا کان القاری یقرأ القرآن والکتب التي ترشده الی الخیر وتبعده عن الشر ففیه تهضیب النفس والاخلاق وعمارۀ الارض والبلدان وتطلع علی العلوم المختلفه وثقافات الملل. فلعلم غداء الحضارات ویخلص البشر من الجهل والخرافات .

فوايد القراء

١ تحسین الذاکره - ٢ تحسین مهاره الکتابه

٣ التحفیز الذهنی - ٤ الهدوء

٥ تقویت مهارت الفکر - ٦ زیاده المفردات

٧ کسب المعرفه - ٨ تقلیل الاجهاد

سهیلا حسین نصاری



امیرالمومنین علی (علیه السلام) :

شکرگزاری عالم بر علمش عبرت
است از عمل کردش به آن و
گذاشتن آن در اختیار زامندان

غررالمکم احادیث ۵۶۶۷

